

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Julen 1959

*Nu kimer klokkerne sammen
til orgelets julebrus,
nu flammer arneænen
i fattigst kristenhus.*

*Så festligt stjernerne skinner
hen over den hvide sne,
end bedre lys dog tindrer,
hvor barneøjne le.*

*Ja, himlen sænkes mod jorden,
og hjerterne løftes mod Gud,
mens julebudet toner
med fred over verden ud.*

J. Lindbæk.

Hver gang, når det atter bliver jul, er vi mange, der lader vore tanker gå tilbage til den tid, da vi sammen fejrede julen på Landerupgaard, men vi er jo også enige om, at blandt vore minder fra Landerupgaard hører juleminderne til de skønneste og mest uforglemmelige. Men forud gik adventstiden, som begyndte den 1. december om aftenen, når vi alle var samlede omkring julekronen på den store

dagligstue for at opleve den stund, da det første lille lys blev tændt. Disse 1. december aftener glemmes ikke, og hver gang, når 1. december vender tilbage, finder vi, der ikke mere er sammen på Landerupgaard, trang til atter at opleve noget af det, der for os uløseligt er knyttet til denne aften. Sådant var det også for os herude i 1958, vi prøvede som de foregående år at gøre aftenen så festlig, som vi formåede her i LGD. En del af vore gode venner var ligesom sidste år kommet herop med deres børn, et af de mindste børn tændte det første lys på vor adventskrans, og så fejredes aftenen ellers helt på samme måde, som tilfældet var hjemme på Landerupgaard. Vi havde en dejlig aften, og der manglede heller ikke hilsener fra gamle drenge, hør her, hvad en af dem skrev: „Vi har i dag den 1. december, og det er jo ikke nogen tilfældighed, at du netop i dag skal have en hilsen fra mig — som fra så mange andre. Du har her skabt noget, som vi kan tænke på og glædes ved år efter år. Derfor går i aften mange tanker til dig fra nær og fjern, men hos os alle vil, i vort indre, være det samme billede, de samme tanker — julekronens ene lille lys i dagligstuen på Landerupgaard. Jeg ønsker, at du og Maraj og alle, der er samlet omkring jeres lys, må få en rigtig 1. december aften med visheden om, at jeres og vore tanker mødes ved det samme lys, det der „sejren vandt, om end det syntes lille“.

Det er også betagende at vide, at så mange andre end dem, der nåede at få sendt en hilsen hertil til 1. december, i tankerne er samlede med os omkring det lille lys, der skal forberede os på den store glæde, som er i vente. Sådant fik jeg nogle dage ind i december fra en af mine drenge ude på søen et brev, der begyndte således: „Den 1. december i søen et døgn sejlads fra Haiti på vej imod New York.

I aften er det den 1. december, den aften, vi tændte det første lys på julekronen hjemme på Landerupgaard. Jeg har tænkt på jer, og jeg har også et lille lys brændende her ved siden af mig, og jeg vil lige sende jer en lille hilsen.“ —

Vi synes, at vi havde en dejlig jul herude i vort lille hjem på klitten sidste år! I juledagene havde vi kun to faste gæster, to gamle drenge, hvoraf den ældste var 50 og den yngste 15 år år, så det blev en juleaften mere stilfærdig, end vi er vant til det fra Landerupgaard, men rig og festlig alligevel. Pakker og breve var der mange af, og mange gamle drenge glædede mig med en telefonopringning, en ringede således til mig helt oppe fra Stockholm.

Vi havde iøvrigt ventet en gæst mere til juleaften, han skulle komme fra København på knallert, men da han var på vej til Århusdamperen, blev han kørt ned af en bil. Knallerten blev ødelagt, selv slap han med en forstuvet arm og hånd, men rejsen herover blev der ikke noget af.

Inden vi sluttede juleaften, lod vi, ligesom vi plejede at gøre det på Landerupgaard, vore tanker gå til hver enkelt af de gamle drenge, der er ude i fremmed land, ude på søen eller, som er syge. Vi nævnte hver enkelt af dem ved navn og ønskede ham i vort stille sind en velsignet jul.

Og så julemorgen! Ja, du husker jo nok, hvordan vi på Landerupgaard alle var samlet på den store dagligstue julemorgen inden morgenmaden, medens alle de mange julelys brændte, hvor orkestret spillede julesalmer, og, hvor vi endelig stående sang „Kimer, I klokker“. Denne tradition fører vi som så mange andre videre her ude, blot mangler vi jo orkestret, men iøvrigt er det en så højtidelig og festlig stund, at vi ikke kunne tænke os at undvære den.

I løbet af juledag fik vi efterhånden flere gæster, så sent som kl. 19 kom en af mine gamle drenge — vi kan kalde ham Flemming — kørende i bil fra København sammen med sin kone. Det kastede glans over aftenen, men de skulle desværre være tilbage i hovedstaden allerede næste morgen, så, da kl. var 0,30, drog de af sted igen.

Og så, når du modtager denne lille julehilsen, er der ikke længe, til julelysene atter skal tændes, og jeg siger da til dig, som min gode ven Ludvig Beck en gang så smukt har udtrykt det:

*„Glæd dig til jul!
Englene længes i Himmerigs skjul!
Smyk da dit hjem til en fest så skøn!
Indvi dit hjerte til Menneskets Søn,
han, som var hjemløs trods ræv og fugl!
Glæd dig til jul!*

*Smyk så dit træ!
Juletræsgrene gi'r tryggeste læ!
Åh — hvilken fryd der er lagt i dets skønne
lyssmykte grene! Kunne du lønne
Himmelens Gud, ham, som ser fra det høje,
sådan med tak, som småbarnets øje
lønner den flid, som gav festglæden læ!
Smyk så dit træ!“*

Og dermed sender vi dig herude fra klitten *vor hjertelige julehilsen med ønsket om en glædelig og velsignet jul for dig og dine!*

Det ny år begyndte med streng vinter, enkelte dage var temperaturen herude nede på $\div 13$, så vi var glade for, at vi havde en god forsyning af brændsel til kamin, kakkelovne og komfur.

Januar plejer herude at være en stille måned, hvor der ikke er ret mange, der finder ud til os, men i år blev vi trods vinteren glædet med flere besøg. Det mest spændende var vel nok besøget af ham — vi kan kalde ham Poul —, der i en årrække har haft en betroet plads i et stormagasin i Stockholm. Af sit firma var han sendt på indkøbsrejse til Schweiz og Tyskland, rejsen foregik pr. flyvemaskine, men på hjemvejen hoppede han af i København, hvor et par af hans gamle kammerater fra Landerupgaard tog imod ham, og derfra gik så turen med lyn-tog til Varde og derfra her ud. Da vi sad ved en blussende kamin om aftenen, havde vi nok at drøfte med hinanden, men vi havde heller ikke haft lejlighed til at tales ved i ca. 10 år.

Og så var der nogle af de unge, som endnu er i lære, der fik vinterferie, og for dem var det helt morsomt at prøve, hvordan det er at være herude om vinteren. Og et eller andet kan de altid lave for os, når de kommer herud og vil det hellere end gerne. Således var f. eks. betrækket på en af de store grønne lænestole, du husker fra min dagligstue på Landerupgaard, slidt itu, og herude er det vanskeligt og meget dyrt at få fat på en håndværker til at reparere sådan noget, men så kom der jo en af de gamle gutter — vi kalder ham Karl — han var nylig udlært som møbelpolstrer, og for ham var det naturligvis en smal sag at ordne stole for mig.

10. februar er en dato, som aldrig glemmes af de drenge, der har været i orkestret på Landerupgaard, for denne dag gik turen år efter år til afstemningsfest i Anslet, lige fra den 10. februar 1920, da afstemningen fandt sted og sønderjyderne stemte sig hjem til Danmark. Der var dog et år, hvor orkestret måtte blive hjemme, det var det sidste år under besættelsen, da var det for farligt at tage derned med en flok drenge, året før var et forsamlingshus ikke langt fra Anslet blevet sprængt i luften af tyskerne. Det år tog jeg så derned alene, men til gengæld var det dobbelt festligt at komme derned med drengene det næste år, efter at vort land atter var blevet frit. Også efter at jeg er flyttet

herud på klitten, har jeg hvert år været med til afstemningsfesten, og indtil sidste år har det været i følge med orkestret fra Landerupgaard, men desværre havde Landerupgaard ikke i 1959 noget orkester, men så tog en af lærerne med en lille flok drenge derned alligevel og blev meget hjerteligt modtaget af sønderjyderne. Ved festen om aftenen gav drengene et lille friskt bidrag til underholdningen, og det bedste var næsten, at den lærer, som var med, stillede i udsigt, at man ville gøre alt, hvad man formåede for at få uddannet et nyt orkester, som kunne komme og spille den 10. februar 1960 ved 40 års mindefesten for afstemningen i 1920. Og jeg håber, at de kommer, selv om jeg ved, at det er et stort arbejde at indøve et helt nyt orkester, for da jeg den 12. november var nede til Landerupgaards 92 års fødselsdag, så jeg, at der arbejdedes ivrigt med uddannelsen af en hel flok nye små musikere. —

5. marts 1959

Min 75 års dag 5. marts 1959 blev en dejlig og strålende festdag fra tidlig morgen til sen aften, men der skal ikke fortælles udførligt om den her, da de fleste af jer pr. brev har fået at vide, hvorledes dagen forløb. Det, som kastede allermest glans over dagen, var dette, at der var så mange af dem, som jeg holder af, der kom herud for at fejre dagen sammen med mig. Allerede kl. 7,45 kom alle drengene fra Landerupgaard og 9 af de voksne dernede fra, og det var naturligvis en *meget* stor glæde for mig. De første gamle drenge var kommet allerede dagen før, bl. a. Enoch,

og vi nød godt af hans klaverspil til alle de mange sange, som i løbet af dagen blev sunget. Efterhånden kom adskillige gamle drenge og medarbejdere med deres koner i bil, og en mængde af mine gode venner og naboer herude på klitten kom for at ønske mig til lykke. Man kan uden overdivelse sige, at her var fuldt hus hele dagen, men heldigvis var vejret så mildt — temperaturen var + 9, så drengene kunne spise et af deres måltider ovre i sommerlejren. Gaver, breve og telegrammer strømmede ind, og telefonen kimedede dagen igennem. Og så var der alle de mange taler, der blev holdt for mig, ikke alene af gamle drenge og medarbejdere, men også af nogle af mine gode venner herude på klitten. Det var blot altfor meget, der blev sagt, og uendelig meget mere, end jeg har gjort mig fortjent til. I min svartale til sidst, understregede jeg da også, at det ikke var *mig*, der skulle have tak, men takken skulle, som vor gamle konge Christian den X så smukt sagde, *højere op*, op til ham, som sætter enhver af os på vor plads her i livet og uden hvis hjælp vi intet af virkelig værdi kan udrette. — —

5. marts 1959

Men nu til noget helt andet! Vor gamle stolte båd „John Travers Cornwall“, om hvilken vi så ofte har sunget: „Fra Tysklands flåde kom vor stolte båd, nu skal den være minde om så gæv en drengedåd“, den ligger nu ikke mere nede i bådehuset, og ingen drenge skal mere drage ud på lange roture med den. Dens historie kender vi allesammen, og alle de drenge, der siden 1922 har været i sommerlejren, har minder fra roturene med den. For nogle år siden gennemgik den en reparation, der var ret dyr, men den hjalp kun for en kort tid, og nu var den blevet så medtaget, at den ikke mere kunne repareres. I sommeren 1957 blev den kun brugt ganske lidt til korte ture helt inde under land, og i 1958 var den blevet helt ubrugelig. Bestyrelsen for sommerlejren besluttede derfor at afhænde den, da den kun lå og fyldte op til ingen nytte, men vi vidste jo nok, at vi ikke kunne vente at få noget videre for den, og da den kom på strandauktionen ved Gammel Bjerregaard i foråret, indbragte den da også kun 52 kr. Det var lidt vemodigt at se den blive kørt bort, men vi håber jo stadig på, at det skal lykkes at få en større båd igen, men foreløbig må drengene klare sig med prammen. — —

Sommeren 1959 vil sikkert blive stående som en sommer helt for sig selv, for mage til solrig sommer har nok ingen af os oplevet, og alle de børn, der i løbet af denne sommer var i lejren, nød godt af det enestående vejr.

Det første hold, der var herude, var ligesom sidste år de store drenge fra Faarupgaard med deres forstander, vor tidligere førstelærer fra Landerupgaard. Holger Nielsen. Der var 32 drenge, og de var så uhyre hjælpsomme og flinke, så det var en stor glæde for mig at se dem færdes herude. Bl. a. udførte de et stort arbejde ved at bekæmpe de to slags larver, som hver sommer angriber træerne i min lille plantage. Ikke alene samlede de larverne og sørgede for, at de blev uskadeliggjort, men et par af drengene sprøjtede hvert eneste træ med gift. Det har da også vist sig, at det arbejde, som drengene der udførte, ikke har været forgæves, for plantagen har aldrig stået så frisk som i sommer, trods den slemme tørke. —

Drengene fra Landerupgaard havde i år valgt at cykle herud, og de tog en 3-4 dage til turen, som gik op over Silkeborg, Herning, Ringkøbing o. s. v., og de nåede hertil lige til St. Hans aften. Selv om vejret var så smukt, måtte desværre St. Hans bålet opgives, fordi alt var så tørt, at

det ville være uforsvarligt at tænde ild ude i det fri, men i stedet for blev der så festet inden døre.

Drengene var her i tre uger, og vi have mange hyggelige og gode timer sammen både ovre i lejren og her i mit hus. Enoch var her i nogle dage og benyttede lejligheden til at lære drengene nedenstående ny sommerlejr sang, hvortil han har lavet både tekst og melodi:

*Mellem havet og fjorden der ligger
på en slette, hvor lyngtæppet gror,
mellem klitter, hvor marhalmen nikker:
sommerlejren, den bedste, jeg tror!*

*Her har drengenes talrige skare
vundet sundhed og styrke og mod.
Hvis du spørger hvordan, vil jeg svare:
Er man sund, er man glad, er man god!*

*Når vi hørte signalhornets manen
til at tå med hverandre en dyst,
ja, så mødte vi alle på banen
for at vinde og tabe med lyst.*

*Men når Neptun han blæste i luren
for at varsle en storm af nordvest,
ja, så krøb vi i ly for naturen,
så var hyggen vor indendørs gæst.*

*Og så sad vi da sammen derinde,
mens vi lytted til mindernes sprog,
vi har selv været med til at spinde
et kapitel i lejrlevets bog!*

*Her har drenge, som sad omkring bålet,
givet løfte med håndslag derpå,
at de enigt stod sammen om målet:
Sommerlejren skal altid bestå.*

Da drengene fra Landerupgaard var rejst hjem, var det „Børnehjemmet ved Vejle Fjord“, der lagde beslag på lejren, først til 39 drenge i 10 dage og derefter til 29 piger i lige så lang tid. Det er altid en stor glæde for os at have de børn herude sammen med deres plejeforældre, forstander Søndberg og frue, der begge har været mine medarbejdere på Landerupgaard, og jeg har også opdaget, at hverken drengene eller pigerne er kede af at komme herud,

derimod plejer de at være kede af det, når de skal rejse igen, for de tumler og morer sig så godt herude. —

Så var det til sidst „Basse“ fra Marienborg børnehjem i Randers, også min gamle medarbejder, der var her i nogle dage med en lille flok af sine drenge. Under deres ophold herude fik jeg malet mit hus så fint, idet en af de voksne, der var med, en malermester, som er fører i FDF, tilbød at gøre det for mig. Han havde nogle af drenge til hjælp, og glad var jeg, at jeg fik det gjort så nemt — og billigt — jeg betalte jo kun materialerne. —

Hen i oktober har vi haft et lille kvikt hold fra Landrupgaard herude igen i nogle dage, og i efterårsferien var frk. Bülow fra børnehjemmet i Marstal her i 8 dage med sine 15 piger og drenge, og de nød også opholdet, skønt det var blevet efterår med en del storm og regn. I alt blev det så 173 børn, lejren har huset i år, og dertil kommer så endda nogle feriedrenge samt adskillige gamle drenge fra Landerupgaard. —

Besøget fra Amerika oktober 1959

Her hos mig har ligesom de foregående år været et meget stort antal gæster sommeren igennem, og så sent som 6. og 7. oktober havde vi et besøg, som vi var ganske sær-

lig glade for, men det var også et besøg fra Amerika. I kender allesammen af navn fru Ingeborg Hansen, som igennem 13 år sammen med en kreds af damer hver jul har sendt store gaver til drengene på Landerupgaard. Hun og jeg har korresponderet sammen i alle disse år, jeg tror, at jeg kan sige til stor gensidig glæde, men vi har aldrig set hinanden, før hun nu kom besøg hos mig sammen med sin mand hr. Svend O. Hansen og sine to søstre, hvoraf den ene bor i Amerika og hører med til den kreds af damer, der sender drengene gaver. Dette besøg var til stor gensidig glæde, og herfra rejste selskabet til Landerupgaard,

Hr. og fru Hansen fra Californien med min „Bjørn“

hvor de om aftenen havde et meget festligt samvær med drengene og med hjemmets øvrige beboere. Næste dag kørte forstander Bruhn en tur for dem rundt i egnen, hvad der var meget interessant særlig for hr. Hansen, da han i sin ungdom havde haft plads på flere gårde på Fredericia-egnen, og nu så han igen disse steder efter så mange års fravær. —

Mange af jer, der igennem årene har været med på marchture til Vesterhavet, vil huske den gamle pensionerede stabssergent Lassen, som bor i Lydom. Det er vel snart en snes år siden, at jeg på en af disse ture mødte ham første gang, og, da vi kom i samtale, viste det sig, at han i sin første ungdom havde gået på hærens elevskole sammen med mine tre onkler. Efterhånden blev det en fast regel, at vi hvert år, når turen gik imod vest, standede udenfor det hus, hvor han bor hos sin datter og svigersøn. Så spillede orkestret, der blev råbt hurra for ham, og så talte han til drengene, altid meget smukt djærvt og mandigt og mindede dem især om, at de skulle tjene deres land og deres Gud. Sidste gang dette skete var i 1956, da han var 92 år gammel og allerede havde været blind i en del år. For en tid siden besøgte jeg ham i anledning af hans 95 års fødselsdag. Han talte da meget om fortiden og mindedes særlig, at hans mor, da han, efter at være konfirmeret, skulle forlade sit barndomshjem, havde sagt noget til ham, som han senere aldrig havde kunnet glemme. Hun havde sagt: „Husk, at du har dit Fadervor, og det skal du altid beholde i dig,“ og så føjede han til, at han hele livet havde følt, at han havde sit fadervor i sig.

Gid vi alle må føle det samme, som denne trofaste danske mand har følt igennem hele sit liv!

Når vi nu snart går ind i det ny år, lad os da sige til hverandre:

*„Aldrig ræd for mørkets magt,
stjernerne vil lyse!
Med et Fadervor i pagt
skal du aldrig gyse!“*

Rigtig lykkeligt og velsignet nytår for dig og alle dine!

Din ven

Boje

„Æ Klit“

BJERREGAARDS SANG

Mel.: Vi elsker vort land.

*Æ klit kan vi li
mellem havstok og fjord
med de flyvende skyer over marehalmshøje.
Lærkers jublende kor
over eng, over sti
hilser morgenen skøn og vort hjerte fornøje.
Se havet med skumsprøjt og fristende bølge
og fjorden med engduft og måger i følge.
∴ Det er Bjerregaardssang
sommerdagen så lang.*
Der, hvor huse og gårde bag klitter og lynghøj sig dølge.

*Æ klit kan vi li,
hvor det brusende hav
giver alvor i sindet og fryder vort øje. —
Solen glimter i rav. —
Hele dagen er fri,
mens vi vandre langs havet mod lysende høje.
Se solen, der siger godnat bag havfladen,
og månen, som tegner på fjorden guldgaden.
∴ Det er Bjerregaardssang
sommerdagen så lang.*
Her man ånder så frit langt fra støvet og støjen i staden.

*Æ klit kan vi li
med „si“ luft og „si“ vind,
der kan mennesker „løv“ eller og kan de „glide“ —
Vejret bruner æ kind,
og når sol går i hi,
kommer vintren med storm og med frost, der kan bide.
Der lægger sig sne over bjerg, over tue,
og højtid, der er — som i Himmerigs stue.
∴ Det er Bjerregaardssang
vinternatten så lang. —
Våren kommer jo atter med lyset på himmelens bue. ∴,
William Kærup.*